

Лесняк-Ігліньська Наталія Юріївна

*аспірант Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президенті України*

ORCID: 0000-0003-2212-9553

e-mail: era.lesnyak@gmail.com

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЯК ЗАСОБУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

Проаналізовано базові положення норм чинного законодавства, що регламентують діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування та роботодавців у сфері охорони праці; сучасний стан вітчизняного державного регулювання у цій сфері, досліджено його організаційно-правові механізми. Запропоновано пріоритетні напрями удосконалення управління у сфері безпеки праці шляхом застосування інструментів управління ризиками. У контексті безпеки праці поглиблено визначення змісту поняття “ризик”.

Ключові слова: державна політика; Європейський Союз; безпека праці; управління у сфері охорони праці; ризик; управління ризиками.

Постановка проблеми. Вплив стану безпеки праці на якість життя суспільства детермінує необхідність удосконалення управління у сфері охорони праці шляхом застосування інструментів управління ризиками.

Закон України “Про охорону праці” визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров’я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці; за участю відповідних органів державної влади регулює відносини між роботодавцем і працівником із питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, а також встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні [1]. Зокрема, розділом VI цього закону визначено структуру та повноваження органів державного управління охороною праці, які утворюють систему, що є складною розгалуженою вертикаллю. Така структура, яка передбачала жорсткий регуляторний вплив цих органів на роботодавців із метою реалізації основних принципів державної політики у сфері охорони праці, була достатньо ефективною в умовах планово-адміністративної економіки. Існуюча система управління охороною праці в Україні побудована на усіх рівнях на принципі коригувальних, а не запобіжних дій, коли реагування відбувається на небезпечні випадки та ситуації, що вже сталися, а не спрямоване на попередження та запобігання виникненню (профілактику) таких випадків чи ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у вирішення актуальних питань розробки ефективних комплексних заходів

щодо поліпшення умов праці, методик моніторингу стану охорони праці в Україні на сучасному етапі зробили вітчизняні дослідники: В. Афанасьєв, Г. Гогіташвілі, А. Амоша та інші. Дослідники Є. Бондаренко, В. Лапін та Н. Лутанюк присвятили свої роботи питанням оцінки і управління ризиками. На увагу заслуговують дослідження В. Бакуменка, А. Качинського та А. Рачинського, які доповнюють окремі аспекти використання міжнародного досвіду щодо управління ризиками в системі державного управління на теренах України.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас потрібно констатувати, що виробленню дієвих інструментів для державного управління ризиками у сфері безпеки праці приділено неналежну увагу. Також не сформовано єдиного наукового бачення щодо використання в Україні сучасних досягнень світової методології та стандартизації в управлінні ризиками.

Метою статті є дослідження теоретико-методичних підходів до побудови системи оцінювання ризиків як складової державної політики щодо безпеки праці в контексті євроінтеграції України.

Виклад основного матеріалу. У контексті світової практики, зокрема Європейського Союзу, вирішення питань забезпечення професійної безпеки щодо життя та здоров'я працівників досягається за допомогою системи управління, побудованої на основі оцінки й управління ризиками. Зважаючи на це, з метою підвищення ефективності державного управління охороною праці, зокрема шляхом приведення нормативно-правової бази у цій сфері у відповідність із сучасними вимогами та законодавством Європейського Союзу, вважаємо доцільним здійснити реформування всіх рівнів існуючої системи управління охороною праці в Україні шляхом впровадження ризик-орієнтованого підходу (управління ризиками).

Основні положення, які стосуються реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці; регулювання відповідними органами державної влади відносин між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, а також єдиний порядок організації охорони праці в Україні визначено Законом України "Про охорону праці" [2]. Система управління охороною праці в Україні на усіх рівнях побудована на принципі коригувальних, а не запобіжних дій, коли реагування відбувається на небезпечні ситуації та випадки, які вже сталися, а не спрямоване на попередження та запобігання виникненню (профілактику) таких ситуацій чи випадків. У сучасних умовах рівень безпеки для життя та здоров'я людини характеризується поняттям ризику.

Однак станом на сьогодні немає єдиного визначення поняття ризику, зокрема його специфіки у сфері безпеки праці. Так, Національний стандарт ДСТУ ОHSAS 18001:2010 містить визначення таких понять:

– ризик (*risk*) – це поєднання ймовірності виникнення небезпечної події чи впливу (впливів) та істотності травми чи погіршення здоров'я, які можуть бути зумовлені такою подією чи впливом (впливами);

– оцінювання ризику (*risk assessment*) – це процес оцінювання ризику, що виникає від небезпеки, з урахуванням адекватності наявних засобів управління та прийняття рішення стосовно прийнятності чи неприйнятності ризику;

– прийнятний ризик (*acceptable risk*) – це ризик, знижений до рівня, який організація може допустити, враховуючи свої правові зобов'язання та власну політику у сфері гігієни та безпеки праці [3].

За визначеннями Державного стандарту ДСТУ 2293-2014:

– ризик – це комбінація ймовірності заподіяння шкоди і тяжкості цієї шкоди;

– професійний ризик – це ризик ушкодження здоров'я працівника у процесі його професійної діяльності;

– прийнятний (допустимий) ризик – це ризик, зменшений до такого рівня, що його галузь, об'єднання підприємств, підприємство, установа, організація може допустити, ураховуючи її легальні обов'язки та власну політику у сфері охорони праці [4].

Дефініції поняття “ризик” наведено у ст. 1 Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”:

– ризик – це ймовірність виникнення негативних наслідків від провадження господарської діяльності та можливий розмір втрат від них, що вимірюється у кількісних та якісних показниках;

– прийнятний ризик – соціально, економічно, технічно і політично обґрунтований ризик, який не перевищує гранично допустимого рівня [5].

Водночас у ст. 1 Закону України “Про об'єкти підвищеної небезпеки” подано такі дефініції:

– ризик – ступінь імовірності певної негативної події, яка може відбутися в певний час або за певних обставин на території об'єкта підвищеної небезпеки і/або за його межами;

– прийнятний ризик – ризик, який не перевищує на території об'єкта підвищеної небезпеки і/або за її межами гранично допустимого рівня [6].

Проте усі зазначені вище визначення ризику акцентують увагу на двох характерних ознаках – ймовірності настання негативної події та розмірі збитку від неї. Узагальнення визначення поняття “ризик” подано у табл. 1.

Враховуючи вищевикладене, вважаємо доцільним запропонувати таке уніфіковане визначення поняття “ризик” у контексті безпеки праці: ризик безпеки праці – це потенційна ймовірність порушення чи недотримання норм безпеки праці, що спричиняє негативні наслідки для тих, що працюють. Водночас на вищому рівні нормативного регулювання, а саме в Законі України “Про охорону праці” та Кодексі законів про працю України, доцільно подати визначення ризику як ступеня імовірності порушення законодавства України щодо безпеки праці.

Таблиця 1

Визначення поняття ризик у нормативних актах України

Нормативна база	Визначення поняття		
	ризик	прийнятний ризик	Професійний ризик
Закон України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” № 877-V від 05.04.2007 р.	ймовірність виникнення негативних наслідків від провадження господарської діяльності та можливий розмір втрат від них, що вимірюється у кількісних та якісних показниках	соціально, економічно, технічно і політично обґрунтований ризик, який не перевищує гранично допустимого рівня	–
Закон України “Про об’єкти підвищеної небезпеки” № 2245-III від 18.01.2001 р.	ступінь імовірності певної негативної події, яка може відбутися у певний час або за певних обставин на території об’єкта підвищеної небезпеки і/або за його межами	ризик, який не перевищує на території об’єкта підвищеної небезпеки і/або за її межами гранично допустимого рівня	–
ДСТУ OHSAS 18001:2010	послання імовірності виникнення небезпечної події чи впливу (впливів) та істотності травм чи погіршення здоров’я, які може бути зумовлено такою подією чи впливом (впливами)	ризик, зменшений до рівня, який організація може допустити, враховуючи свої правові зобов’язання та власну політику у сфері гігієни та безпеки праці	–
ДСТУ 2293:2014	комбінація імовірності заподіяння шкоди і тяжкості цієї шкоди	ризик, зменшений до такого рівня, що його галузь, об’єднання підприємств, підприємство, установа, організація можуть допустити, ураховуючи їх легальні обов’язки та власну політику у сфері охорони праці	ризик ушкодження здоров’я працівника у процесі його професійної діяльності

Вплив на ризики виникнення небезпечних та аварійних ситуацій здійснюється за допомогою ефективної системи управління охороною праці, невід’ємною складовою якої є система управління ризиками, що набуває актуальності в умовах європейської інтеграції України.

Управління ризиками (англ. risk management – ризик-менеджмент) – це цілеспрямована безперервна діяльність з вибору та реалізації найкращого з можливих способів зменшення ризиків до прийняттого рівня при заданих обмеженнях на ресурси і час. Основною метою управління ризиками є забезпечення максимальної ефективності такого управління, а завдання полягають у профілактиці виникнення ризиків, мінімізації збитків, що спричинені

ризиками, максимізації ймовірності досягнення встановлених цілей, захисті об'єкта ризику від можливих нинішніх чи майбутніх небезпек.

Процес управління ризиками має декілька етапів: встановлення цілей та планування процедур управління ризиками для певної організації чи проекту; ідентифікація ризиків (визначення джерел та факторів ризиків); аналіз ризиків (складення повного переліку ризиків, їх характеристики, можливий вплив); якісна та кількісна оцінка ризику (оцінка потенційних наслідків конкретної події, оцінка імовірності події); реагування на ризик (визначення й оцінка варіантів, планування заходів реагування, розподіл відповідальності); оцінка досягнутих результатів і корекція ризик-стратегії [7].

Водночас, відповідно до ст. 1 Закону України “Про об'єкти підвищеної небезпеки”, управління ризиком – процес прийняття рішень і здійснення заходів, спрямованих на забезпечення мінімально можливого ризику [8]. Тому, у контексті управління охороною праці, управління ризиками повинно включати: ідентифікацію небезпек та оцінку ризику, моніторинг рівня ризику та визначення неприпустимого ризику [9].

Відповідно до ст. 424 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Україна забезпечує поступове наближення до права, стандартів і практики Європейського Союзу у сфері зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей (зокрема, у сфері здоров'я та безпеки праці) шляхом ратифікації відповідних директив Європейського Союзу [10].

У країнах Європейського Союзу правовою основою оцінки професійних ризиків є Директива Ради 89/391/ЄЕС (Рамкова Директива) про впровадження заходів, що сприяють покращенню безпечних і здорових умов праці працівників, ухвалена Радою ЄС 12 червня 1989 р. Директива є рамковим документом, який запроваджує заходи з покращення безпеки й охорони здоров'я людини під час роботи з метою попередження та зменшення нещасних випадків і професійних захворювань на робочому місці [11, 12].

Рамкова Директива 89/391 є правовою основою, яка включає “загальні принципи, що стосуються запобігання професійним ризикам, а також загальні керівні засади для їх реалізації; визначає роботодавців відповідальними за забезпечення безпеки і здоров'я працівників у всіх аспектах, пов'язаних з роботою, а оцінка ризиків є невід'ємним аспектом цього обов'язкового управління охороною праці та охорони здоров'я” [13].

Рамкова Директива 89/391 заклала основи формування в державах-членах Європейського Союзу інтегрованого превентивного підходу до охорони здоров'я і безпеки на робочих місцях, що вимагає постійного поліпшення безпеки й умов праці. Одним із інструментів такого підходу є оцінювання ризиків, мета якого полягає у тому, щоб дати змогу роботодавцю вживати заходів, необхідних для забезпечення безпеки й охорони здоров'я працівників, які включають: запобігання професійним ризикам; надання інформації працівникам; забезпечення навчання працівникам; надання організації та засобів здійснення необхідних заходів. За умов, коли ліквідація ризиків неможлива, вони повинні

бути зменшені до контрольованого залишкового ризику. На більш пізньому етапі, в рамках програми перегляду, такий залишковий ризик буде переглянутий із урахуванням нових знань, аж до можливостей його усунення [14]

На сьогодні в українському науковому середовищі відсутнє єдине бачення щодо оцінювання ризику. Зокрема, на думку Є. Бондаренка, існує чотири різних підходи до оцінювання ризику [15]:

1. Інженерний, який ґрунтується на статистиці поломок і аварій та ймовірнісному аналізі безпеки.

2. Модельний, який полягає у побудові моделей впливу шкідливих факторів на людину й навколишнє середовище.

3. Експертний, який базується на імовірності різних подій і зв'язків між ними, а тому їх наслідок визначається не обчисленнями, а опитуванням досвідчених експертів.

4. Соціологічний, яким досліджується ставлення населення до різних видів ризику, наприклад за допомогою соціологічних опитувань.

Однак, на думку Є. Лапіна, оцінка ризику може здійснюватися п'ятьма різними методами: інженерний – базується на використанні теорії надійності матеріалів та передбачає виявлення можливих шляхів виникнення відмов на об'єктах із розрахунком імовірності їх виникнення (при цьому ризик може оцінюватися не тільки за нормальних умов безаварійної експлуатації об'єктів, але й у разі виникнення аварійної ситуації); експертний – полягає у проведенні оцінки ризику з залученням експертів (спеціалістів) у певній галузі; статистичний – дає змогу проводити оцінку ризику небезпеки за допомогою інформаційного матеріалу (звіти про небезпечні ситуації, які траплялися на досліджуваному об'єкті); аналоговий – базується на використанні та порівнянні небезпек і факторів ризику, які відбувалися в подібних умовах та ситуаціях; соціологічний – здійснюється з метою експертної оцінки можливого виникнення ризику у працівників певних професій, спеціальностей, груп [16].

Унаслідок залежності від професійного рівня та компетенції виконавців проведених робіт, результати оцінки ризиків є досить суб'єктивними, однак дають можливість встановити фактори ризиків, пов'язаних із безпекою праці, їх співвідношення, завдяки чому розробляються заходи щодо їх мінімізації. Визначення ступеня значимості ризиків означає їх розмежування на: малі (незначні) та прийнятні, середні, високі (неприпустимі) та неприйнятні (такі, що потребують вжиття заходів щодо їх зменшення).

Висновки і перспективи подальших розвідок. На підставі вищевикладеного можна зробити висновок про те, що запровадження концепції управління ризиками є важливим інструментом у реалізації державної політики у сфері охорони праці. Ідентифікація небезпек та оцінювання ризиків як складові державного управління щодо безпеки праці повинні бути постійним безперервним процесом, зважаючи на динамічні зміни зовнішніх та внутрішніх умов функціонування органів управління, обов'язком яких є реалізація державної

політики у сфері охорони праці. Водночас дефініції поняття “ризик” у контексті безпеки праці і доктринальні конструкції, закріплені у нормативних актах України та Європейського Союзу, дещо відмінні, хоча й мають певні спільні ознаки. Тому, з метою формування інтегрованого превентивного підходу до безпеки на робочих місцях в Україні з урахуванням стандартів Європейського Союзу, одним із інструментів системи управління ризиками, що сприятиме покращенню безпеки й умов праці, повинно стати визначення та встановлення уніфікованих критеріїв прийнятних ризиків для усіх видів трудової діяльності. З огляду на складність та неоднозначність поняття “ризик” у контексті безпеки праці, розкриття його змісту потребує додаткового аналізу відповідних складових, визначення типу і змісту яких зумовлює необхідність подальших наукових розробок.

Список використаної літератури

1. Про охорону праці : Закон України № 2694-ХІІ від 14.10.1992 р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення: 29.06.2018).
2. Там само.
3. Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги (OHSAS 18001:2007, IDT) : ДСТУ OHSAS 18001:2010 [Чинний від 2011-01-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2011. 20 с.
4. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять : ДСТУ 2293:2014. URL : http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=61781 (дата звернення: 29.06.2018).
5. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України № 877-V від 05.04.2007 р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/877-16> (дата звернення: 29.06.2018).
6. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України № 2245-III від 18.01.2001 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2245-14> (дата звернення: 29.06.2018).
7. Білявська О. Б. Управління ризиками // Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.- ред. кол. : проф. Ю. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Київ : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. кол. : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпугенко (співголова) [та ін.], 2011. С. 678.
8. Про об'єкти підвищеної небезпеки...
9. Рекомендації щодо підвищення ефективності управління ризиками виникнення нещасних випадків та професійних захворювань на рівні підприємства, галузі, держави. Київ : Основи, 2004. 15 с.
10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : ратифіковано Законом України № 1678-VII від 16.09.2014 р. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 29.06.2018).
11. Директива Ради 89/391 /ЄЕС від 12 червня 1989 р. щодо запровадження заходів щодо покращення безпеки та гігієни праці працівників. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_b23 (дата звернення: 29.06.2018).
12. Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work / EUR Lex Access to European Union law. URL : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31989L0391> (date of using: 29.06.2018).

13. Risk assessment Legislation / European Agency for Safety and Health at Work. URL : <https://oiraproject.eu/en/legislation> (date of using: 29.06.2018).

14. Purpose-risk assessment / European Agency for Safety and Health at Work. URL : <https://oiraproject.eu/en/purpose-risk-assessment> (date of using: 29.06.2018).

15. Бондаренко Є. А. Методи аналізу та оцінювання ризику електротравматизму // Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2013. №2. С. 53.

16. Безпека життєдіяльності людини : навч. посіб. / В. М. Лапін. Київ : Знання, 2007. 332 с.

Статтю подано: 03.07.2018

Статтю схвалено: 06.08.2018

Lesnyak-Ihlińska Nataliya Yuriivna

PhD Student of Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0003-2212-9553

e-mail: era.lesnyak@gmail.com

MANAGEMENT OF RISKS ANALYSIS AS A MEAN OF REALIZATION OF THE STATE POLICIES ON LABOR SAFETY

Problem setting. The influence of safety on the indicators of the society's quality of life determines the need to improve management in the field of occupational safety through the use of risk management tools.

The Ukrainian Law "On Occupational Safety" describes the main provisions regarding the implementation of the constitutional right of workers to protect their life and health in the process of work, as proper, safe and healthy working conditions; regulates the relations between the employer and the employee on safety, hygiene of work and the working environment with the participation of the relevant state authorities, as well as establishes a unified procedure for the organization of occupational safety in Ukraine. In particular, Section VI of this Law defines the structure and the power of state management of occupational safety, which forms a system that is a complex branching vertical. Such a structure that envisaged the rigorous regulatory impact of these authorities on employers for the purpose of implementation of the main principles of state policy in the field of occupational safety was effective enough in the conditions of a planned administrative economy. Existing Ukrainian occupational safety system is built on the principle of corrective rather than preventive actions when the response occurs in dangerous situations and situations that have already happened, but not directed to prevent such situations.

Recent research and publications analysis. A significant contribution to solving topical issues of effective development of comprehensive measures to improve working conditions, development of the methods for monitoring the state of domestic occupational safety in Ukraine at the present stage was made by the following domestic researchers: V. D. Afanasyev, G.G. Gogitashvili, A. M. Amosha, and others. Researchers E. A. Bondarenko, V. M. Lapin, and N. V. Lutanyuk have dedicated their work to the issue of assessment and risk management. The works of V. D. Bakumenko, A. B. Kachinsky, and A. P. Rachinsky, deserve attention, as they are supplementing some aspects of using international experience in risk management in the system of public administration on the territory of Ukraine.

Highlighting previously unsettled parts of the general problems. At the same time, it should be noted that the development of effective tools for the state risk management in the field of labor safety has been given inadequate attention. Also, there is no unified scientific vision formed concerning the use in Ukraine of modern achievements of world methodology and standardization in managing risks.

The purpose of the article is to study theoretical and methodological approaches to the construction of risk assessment systems as part of the state security policy work in the context of European integration of Ukraine.

Paper main body. Nowadays, in many countries of the world, particularly, the European Union, the solution of issues of life safety and the health of workers is achieved through the management system, based on assessment and risk management. Consequently, for the purpose of increasing the efficiency of public management by the labor protection, in particular by bringing the regulatory framework in this area in line with modern requirements and legislation of the European Union, there is a necessity to reform all levels of the existing management system of the occupational safety in Ukraine by introducing a risk-oriented approach (risks management).

However, as of today, there is no single definition of the concept of “risk”, particularly its specifics in the field of occupational safety. The scientific community also does not have a single vision concerning the risk assessment as a management tool for controlling it.

While depending on the professional level and the competence of the performers of the carried out work, the results of risks assessment are quite subjective. However, the results provide an opportunity to identify risks factors associated with labor protection, their correlation, and therefore there are being developed measures to minimize them.

Conclusions of the research and prospects for further studies. On the basis of the information above, one can conclude that the introduction of risks management concept is an important tool in the implementation of state policy in the field of occupational safety. Identification of hazards and risks assessment as a part of the public safety management system should be a continuous process, given the dynamic changes in external and internal conditions of functioning of the authorities. Simultaneously, the definition of the concept of “risk” in the context of occupational safety and doctrinal construction, fixed in the normative acts of Ukraine and the European Union, is a little bit different, although they have certain common features. Therefore, in order to form the integrated preventive approach to the workplace safety/protection in Ukraine, taking into account the standards of the European Union, there should be identified one of the tools of the system of risks management that will facilitate the improvement of safety and working conditions, which should be identified and established as a uniform criteria of acceptable risks for all types of the working activity. Due to the complexity and the ambiguity of the concept of “risk” in the context of occupational safety, its content disclosure requires additional analysis of the relevant components, defining the nature and content of which necessitates further scientific developments.

Keywords: state policy; European Union; labor protection/occupational safety; management in the field of occupational safety; risk; risks management.

References

1. Pro okhoronu pratsi. № 2694-XII. (1992) [in Ukrainian].
2. Ibid.

3. *Systemy upravlinnia hihienoiu ta bezpekoiu pratsi. Vymohy (ONSAS 18001:2007, IDT)*. (2011). Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy. 20 p. [in Ukrainian].
4. Okhorona pratsi. Terminy ta vyznachennia osnovnykh poniat. (2014). URL : http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=61781 [in Ukrainian].
5. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti. № 877-V. (2007) [in Ukrainian].
6. Pro obiekty pidvyshchenoi nebezpeky. № 2245-III. (2001) [in Ukrainian].
7. Biliavska, O. B. & Kovbasiuk, Yu. V. (Ed.). (2011). Upravlinnia ryzykamy. In Kniazhev, V. M., Rozputenko, I. V. (Eds.) *Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia*. (Vol. 1, pp. 678). Kyiv: NAPA [in Ukrainian].
8. Pro obiekty pidvyshchenoi nebezpeky...
9. *Rekomendatsii shchodo pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia ryzykamy vynyknennia neshchasnykh vypadkiv ta profesiinykh zakhvoriuvan na rivni pidpriemstva, haluzi, derzhavy*. (2004). Kyiv: Osnovy. 15 p. [in Ukrainian].
10. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony : ratyfikovano Zakonom Ukrainy № 1678-VII. (2014). URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011 [in Ukrainian].
11. Dyrektyva Rady 89/391 / YeES vid 12 chervnia 1989 shchodo zaprovadzhennia zakhodiv shchodo pokrashchennia bezpeky ta hihieny pratsi pratsivnykiv. (1989). URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_b23 [in Ukrainian].
12. Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work. / EUR Lex Access to European Union law. URL : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31989L0391>.
13. European Agency for Safety and Health at Work. *Risk assessment Legislation*. URL : <https://oiraproject.eu/en/legislation>.
14. European Agency for Safety and Health at Work. *Purpose-risk assessment*. URL : <https://oiraproject.eu/en/purpose-risk-assessment>.
15. Bondarenko, Ye. A. (2013). Metody analizu ta otsiniuvannia ryzyku elektrotravmatyzmu. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu*, Issue 2, pp. 53 [in Ukrainian].
16. Lapin, V. M. (2007). Bezpeka zhyttiediialnosti liudyny. Kyiv: Znannia. 332 p. [in Ukrainian].

Paper submitted: 03.07.2018

Paper accepted: 06.08.2018

Цитування: Лесняк-Ігліньська Н. Ю. Аналіз управління ризиками як засобу реалізації державної політики щодо безпеки праці // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 3 (56) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. С. 126—135.

Citation: Lesnyak-Ihlynska, N. Yu. (2018). Analiz upravlinnia ryzykamy yak zasobu realizatsii derzhavnoi polityky shchodo bezpeky pratsi. *Efficiency of Public Administration*, Issue 3(56), pp. 126-135.